Curaclam Matamaitice na Bunscoile

Patrúin, rialacha agus coibhneasa

	Céim 1 (Naíonáin Bheaga agus Mhóra)	Céim 2 (Rang a hAon agus a Dó)	Céim 3 (Rang a Trí agus a Ceathair)	Céim 4 (Rang a Cúig agus a Sé)
	Trí eispéiris chuí foghlama spraíúla agus tharraingteacha, ba cheart go mbeadh an páiste in ann			
Torthaí Foghlama	patrúin agus seichimh a fhiosrú, a leathnú agus a chruthú.	coibhneasa i bpatrúin a shainaithint agus a chur in iúl, lena n-áirítear patrúin chrutha atá ag fás nó ag laghdú agus seichimh uimhreacha.	na rialacha a shainaithint a dhéanann cur síos ar struchtúr an phátrúin agus na rialacha seo a úsáid chun tuartha a dhéanamh. na coibhneasa idir cáinníochtaí a léiriú.	ginearálaithe a shainaithint, a mhíniú agus a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear na hairíonna a bhaineann le hoibríochtaí, samhlacha matamaiticiúla agus patrúin. struchtúir mhatamaiticiúla a chur i láthair ar roinnt bealaí, lena n-áirítear léirithe ó bhéal, léaráidí, agus léirithe siombalacha.
Coincheapa matamaiticiúla	Is socrú gnéithe é patrún a eagraítear de réir struchtúr nó riail atá sainmhínithe.	Is athrú comhsheasmhach agus intuartha é athrú cainníochtúil maidir le patrúin fásta agus laghdaithe.	Is féidir na léirithe a úsáid, chun caidrimh a léiriú agus a iniúchadh idir na cainníochtaí.	Is féidir cur síos gonta a dhéanamh ar struchtúr pátrúin, nó ar airí na n-oibríochtaí trí shlonn matamaiticiúil, mar shampla, an t-airí cómhalartach: a+b=b+a.
	Is liosta rudaí nó gníomhaíochtaí é seicheamh a leanann a chéile de réir oird.	Is féidir linn cur síos a dhéanamh ar struchtúr patrúin atá ag méadú nó atá ag laghdú, in abairtí focal nó in uimhir-abairtí, agus ár gcur síos a úsáid chun téarmaí sa todhchaí a thuar.	Tá léiriú ar chásanna lena n-áirítear patrúin i bhfocail, in uimhir-abairtí, i léaráidí agus i ngraif úsáideach chun fadhbanna a réiteach nó chun luachanna a fháil amach le haghaidh imeachtaí neamhaithnide nó imeachtaí sa todhchaí.	Is féidir úsáid a bhaint as gnáthshuíomh saoil ag baint úsáid as focail nó siombailí chun fadhbanna a réiteach nó chun luachanna a fháil amach le haghaidh imeachtaí neamhaithnide nó imeachtaí sa todhchaí.
	Is patrúin agus seichimh iad seo do ghnáthaimh agus imeachtaí laethúla agus is féidir tuartha a dhéanamh bunaithe orthu sin.	Agus duine ag fiosrú struchtúr na bpatrún atá ag méadú nó ag laghdú, tá sé úsáideach a fháil amach an méid atá ag athrú agus an méid atá ag fanacht mar atá.	Tá seicheamh geoiméadrach d'uimhreacha bunaithe ar iolrú nó ar roinnt. Faightear gach uimhir leantach ach an uimhir roimhe sin a iolrú leis an iolraitheoir coitianta.	Is uimhir iomlán é slánuimhir a d'fhéadfadh a bheith dearfach, diúltach nó ina náid.
	Déantar patrúin athfhillteacha d'aonaid athfhillteacha agus níl gnéithe randamacha iontu.	Ciallaíonn airí cómhalartach an tsuimithe gur féidir ord na n-uimhreacha a athrú agus faightear an t-iomlán céanna.	Deir an t-airí comhthiomsaitheach nuair a shuimítear nó a iolraítear trí uimhir nó níos mó nach n-athríonn an tsuim ná an toradh beag beann ar an mbealach ina ngrúpáiltear na huimhreacha.	Is féidir slánuimhreacha a léiriú i bhfoirm chaighdeánach, easpónantúil nó is féidir iad a scríobh mar thoradh d'fhachtóirí.
	Is éard is brí le hairí suimithe agus dealaithe nialais, nuair a shuimítear náid le huimhir, nó nuair a dhealaítear náid ó uimhir, ní athraíonn sé an uimhir.	Is féidir airíonna na n-oibríochtaí (m.sh. náid, cómhalartach) agus patrúin a úsáid chun fíorais uimhris a fháil amach nach bhfuil ar eolas againn bunaithe ar na fíorais uimhris atá ar eolas againn. Cuimsítear leis na samplaí: dúbailtí agus neasdúbailtí, inbhéartaí, suimiú 10, corruimhreacha agus ré-uimhreacha.	Ciallaíonn airí dáileach gur féidir cothromóidí iolraithe agus roinnte casta a shimpliú ach ceann (i gcás na rannainne) nó an péire a bhriseadh síos isteach i gcodanna beaga.	Faightear uimhir chearnach nuair a iolraítear slánuimhir faoi féin. Sainaithníonn fréamh chearnach d'uimhir an méid a chaithfear a chearnú chun an uimhir a fháil.
		Insíonn patrúin uimhriúla an scéal faoi chaidrimh idir méideanna. Is féidir an caidreamh idir gnéithe i bpatrún a léiriú ach úsáid a bhaint as abairtí focal nó uimhir-abairtí.		